

Lyden af en ihjelslagen kvinde

KREATIVITET. Form og indhold skal gå hånd i hånd, mener komponist Mogens Christensen. Derfor behøver børnene i 4. klasse på Karlslunde Skole ikke at lære noder og kontrapunkt, før de komponerer deres egen musik ud fra historier om vikingetiden

KREATIVITET

De næste uger kan du i *Folkeskolen* læse om kreative praktikere, lystfuldt arbejde, kaos og kunst. Du kan være med til at bestemme, hvor kreativt det skal være. Læs mere og giv dit skæve undervisningstip videre til andre lærere. Tag kreativitetsraketten til www.folkeskolen.dk/kreativitet

FAKTA

AF **PERNILLE PERSSON AISINGER OG HELLE LAURITSEN** | PAI@DLF.ORG OG HL@DLF.ORG

Døden er en gammel dame. Hun kommer og går og tager de døde sjæle med sig. Særligt samler hun på unge kvinder, og allerede på afstand kan man høre de hviskende stemmer fra alle hendes ofre.

»Kan jeg få et forslag til grundlyden til en dame, der slår unge kvinder ihjel?« spørger komponist Mogens Christensen de syv elever, som har sat sig med hver sin tromme. To har sikret sig hele trommesæt, mens andre har valgt bongotrommer, djimbe eller congatrommer. De er en del af projektet Vikingemusik, hvor eleverne de seneste uger har arbejdet med at skabe musik ud fra, hvad de ved om vikingetiden. Deres musiklærere har inviteret komponist Mogens Christensen, som har eksperimenteret med børnenes kompositionsevner.

»En sandt lyd – som sand, der løber«, siger en af pigerne. »Brug trommerne«, opfordrer Mogens. Tøvende kører hun pisikeriset rundt på trommens skind. »Ja«, råber Mogens begejstret, »det er en god lyd. Vi skal også have forslag til stemmer fra de døde piger. I får 40 sekunder hver til at finde ud af, hvordan ihjelslæde piger lyder på jeres instrument«.

Mogens Christensen står mellem elevernes trommer med tørklædet flagrende i luften og hurtige bevægelser. Timen er begyndt med et navneopråb, som han bevidst har sprunget over. »Jeg arbejder med voksne mennesker«, siger han med et skævt smil, mens klassens musiklærer får styr på tropperne, fordeler grupperne i forskellige rum, indskærper, at de ikke må spille på instrumenterne på gangene, og lader komponisten alene med en enkelt gruppe. Vi er tæt på finalen, hvor elevernes familie og venner skal høre, hvad

de har lavet de seneste uger. De er startet helt fra bunden med selv at finde på lyde fra vikingetiden. Ud af lydene har de skabt musik, og Mogens Christensen har hjulpet med at strukturere og ændre. De har ikke på forhånd lært noget om, hvordan man komponerer, det kommer undervejs.

»Vi er utroligt formfikserede i vores samfund. Jeg mener, at form og indhold skal dannes på samme tid. Indholdet skal tale til dig og give dig den rigtige form. Sådan arbejder kunstnere, så det kan børnene også«, mener Mogens Christensen.

Som lyden af rullepølse

Efter et lille minut spørger han til, om de kan høre forskellige lyde, og de finder frem til, at der er to forskellige. En på trommeskindet og en, der siger »gok«. »Luk øjnene og lyt ... Det lyder som rullepølse – prøv om I kan stoppe en gang

imellem eller gøre det kraftigere«. Koncentreret forsøger de igen. Men en af drengene har fundet sig en high-hat, som er svært at lade være, mens Mogens taler. Mogens kalder ham til orden – flere gange – og bliver tydeligt ærgerlig.

En af de andre drenge udnævnes til at være den gamle dames lyd, og de kaster sig ud i det. »Stadig for meget rullepølse – kan det hjælpe, hvis jeg er den gamle dame, så I alle sammen ved, hvor hun er?« Mogens går krumbøjet gennem lokalet, så alle ved, hvornår de kan øjne damen, hvornår hun er tæt på, og hvornår hun er væk igen.

»Det drukner lidt, fordi der er for meget lyd på dig«, udbryder Mogens. »Jeg kan ikke slå blødere«, forsvarer drengen sig. »Så prøv at slå andre steder på skindet«. Drengen finder frem til et godt sted. En ny lyd skal findes, og her har drengen med high-hatten med slet skjult gavtyve-

udtryk fisket en tyver op af lommen, som han kører rundt på high-hatten. Men nu er Mogens fyr og flamme. »Det er en rigtig god lyd. Du må ikke bruge den tyver før koncerten«. »Jamen jeg skal jo have frokost«, griner drengen. »Bare ærgerligt. Er

der andre, der kan give mig nogle sære lyde«. Med frie hænder finder én ud af, at han kan vippe hele trommesættet, så det klirrer, og en anden kan få fodpedalen til at knirke. Mogens er begejstret, og musikken er klar til aftenens koncert. •

»'Kreativ Værkintroduktion' introducerer/videreudvikler en metodik eller snarere et system til at fokusere på faglige omdrejningspunkter, kaldet byggesten. Filosofien bygger på, at små elementer, melodiske og/eller rytmiske, uddrages af værket og bearbejdes på forskellig vis i undervisningen inden selve aflytningen af den store musik, hvad enten dette foregår i koncertsalen, via cd-anlægget eller som den tredje mulighed, denne udgivelse lægger op til, via vedlagte dvd. (...) På dvd'en anvises mange oplagte ideer. Ideer, der umiddelbart nemt kan oversættes til egen klasse. Samtidig pointerer forfatteren, at han kun viser eksempler. Herefter er det bare at gå i gang selv. (...) Kort sagt, man bliver meget inspireret og får stor lyst til at gå i gang med det samme«.

Fra Folkeskolens anmeldelse af »Kreativ Værkintroduktion« af Mogens Christensen.

FOTO: HANNE LOOP

FAKTA

KUNSTNERNE KAN LÆRE AF LÆRERNE

»Når kunstnere skal ud på skoler, tror jeg, at det var meget bedre, at de gik i dialog med eller ligefrem underviste lærerne frem for eleverne. Jeg har fulgt en kunstner, som skulle undervise i skolen, og det gik hurtigt op for hende, at hun var nødt til at lære at være pædagogisk først. Den faglighed, som lærerne repræsenterer, kunne give mange kunstnere noget«.

lektor ved DPU
Mads Th. Haugsted

Børnene bruger trommer til at finde de helt rigtige lyde, når de skaber musik ud fra, hvad de ved om vikingetiden